

Návrh akčného plánu politiky mládeže na roky 2010 – 2011, ktorý vyplýva z Kľúčových oblastí a akčných plánov štátnej politiky vo vzťahu k deťom a mládeži v Slovenskej republike na roky 2008 – 2013

Koncepčný materiál Kľúčové oblasti a akčné plány štátnej politiky vo vzťahu k deťom a mládeži v Slovenskej republike na roky 2008 – 2013 (ďalej len „kľúčové oblasti“) bol schválený uznesením vlády Slovenskej republiky č. 184 z 26. marca 2008. Kľúčové oblasti definujú ciele, princípy, prioritné oblasti pôsobnosti štátu, samosprávy a iných subjektov vo vybraných oblastiach života detí a mládeže. Pomenúvajú aj základné úlohy štruktúr podieľajúcich sa na ich vykonávaní a popisujú kroky, ktoré zabezpečia ich účinné napĺňanie. Z uvedeného uznesenia vyplýva vykonávanie opatrení orgánov štátnej správy a regionálnej samosprávy v oblasti mládeže na obdobie dvoch rokov prostredníctvom akčného plánu.

Návrh akčného plánu politiky mládeže na roky 2010 – 2011, ktorý vyplýva z Kľúčových oblastí a akčných plánov štátnej politiky vo vzťahu k deťom a mládeži v Slovenskej republike na roky 2008 – 2013 (ďalej „akčný plán“), má snahu celistvým a zjednocujúcim spôsobom podporovať a zlepšovať život mladých ľudí, ich vzdelávanie, prístup k informáciám, bývanie, zamestnanosť, zdravie a aktívne využívanie voľného času. Z pohľadu neformálneho vzdelávania mládeže je dôležitá podpora účasti mládeže na riadení spoločnosti a výchova k aktívnemu občianstvu a vlasteneckému cíteniu.

Štátna politika vo vzťahu k deťom a mládeži je v Slovenskej republike zabezpečovaná úlohami v akčných plánoch, ktoré napĺňajú príslušné ministerstvá, samosprávne orgány aj mimovládne organizácie a verejnoprávne inštitúcie, ktoré sa venujú deťom a mládeži. Opatrenia orgánov štátnej správy a regionálnej samosprávy v oblasti mládeže sú v akčnom pláne rozdelené v kľúčových oblastiach do nasledovných úloh:

- úlohy v oblasti vzdelávania,
- úlohy v oblasti zamestnanosti,
- úlohy v oblasti rodiny,
- úlohy v oblasti bývania,
- úlohy v oblasti účasti mládeže na spoločenskom a politickom živote – participácii,
- úlohy v oblasti informácií a komunikačnej technológie,
- úlohy v oblasti mobility,
- úlohy v oblasti životného prostredia a vidieckej mládeže,
- úlohy v oblasti voľného času detí a mládeže,
- úlohy v oblasti kultúry,
- úlohy v oblasti zdravia a zdravého životného štýlu,
- úlohy v oblasti detí a mládeže pochádzajúcich zo znevýhodneného prostredia a čeliacich zložitým životným situáciám,
- úlohy v oblasti sociálnopatologických javov detí a mládeže, a ich prevencie.

Návrh akčného plánu úloh na roky 2010 – 2011 sme vypracovali v spolupracujúci s príslušnými rezortmi vlády SR, vyššími územnými celkami (ďalej „VÚC“) a odborníkmi v predmetnej oblasti. Opierali sme sa pri tom o údaje, ktoré zhromažďuje Ministerstvo školstva Slovenskej republiky (ďalej „MŠ SR“) v rámci svojej koordinačnej činnosti.

Nosné témy v politike detí a mládeže na roky 2010 - 2011 sú v súlade s opatreniami Rady Európy pre sektor mládeže a rozhodnutiami Rady EÚ pre vzdelávanie, mládež a kultúru. Naďalej zdôrazňujeme aktívny postoj mladého človeka ku komunite a spoločnosti, rozvoj mládežníckeho dobrovoľníctva, prejav rovnocennej súdržnosti s inými. Výskum by mal všestranne podporovať informovanosť mladých ľudí a lepšie poznanie mladej generácie.

Najvýznamnejšie témy v kľúčových oblastiach politiky mládeže pomenovali jednotlivé ministerstvá a plnením konkrétnych úloh v rokoch 2010 a 2011 poverili príslušné inštitúcie. Priebežnú kontrolu navrhnutých úloh bude zabezpečovať medzirezortná pracovná skupina, ktorá vznikla v súlade s prijatým dokumentom.

1. Vzdelávanie

1.1. Zistiť potreby žiakov v jednotlivých regiónoch v oblasti formálneho vzdelávania. Vypracovať situačnú správu „Využitie voliteľnej časti vzdelávacieho programu školy“.

V zmysle § 7 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa výchova a vzdelávanie v škole uskutočňuje podľa školského vzdelávacieho programu (ďalej „ŠVP“). Základné školy v súlade so Štátnym vzdelávacím programom vypracovávajú svoje ŠVP, v ktorých voliteľné hodiny využívajú na posilnenie povinných vyučovacích predmetov alebo podľa záujmu žiakov, regionálnych potrieb a pod. Podľa rámcového učebného plánu žiaci na prvom stupni ZŠ majú 5 voliteľných hodín, na druhom stupni ZŠ 6 voliteľných hodín. Vzdelávanie podľa ŠVP sa v tomto školskom roku uskutočňuje v 1., 2., 5. a 6. ročníku. Na zistenie súčasného stavu zamerania voliteľných hodín v základných školách MŠ SR navrhuje vypracovať v spolupráci s rezortným organizáciami Štátnym pedagogickým ústavom (ďalej „ŠPÚ“) a krajskými školskými úradmi (ďalej „KŠÚ“) situačnú správu „Využitie voliteľných hodín v učebnom pláne podľa ŠVP školy“.

Gestor: MŠ SR v spolupráci s ŠPÚ a KŠÚ

1.2. Vytvoriť stratégiu podpory pedagogických inovácií. Zabezpečiť (s dôrazom na overené pedagogické inovácie) ich spracovanie, schválenie stratégie podpory. Vytvoriť akčný plán uskutočňovania a zabezpečiť zdroje na jeho realizáciu.

Školská reforma je odozvou na kritiku tradičného spôsobu vzdelávania. Na vzdelávacie potreby detí a mladých ľudí pružne reagovali profesijné mimovládne organizácie. V oblasti neformálneho vzdelávania začali využívať metódy, ktoré umožňujú získavanie priamej skúsenosti, zážitkové a sociálne učenie. Mimovládne organizácie vstupujú do výchovno-vzdelávacieho pôsobenia nielen prostredníctvom voľnočasových, záujmových aktivít. Svojimi skúsenosťami pri zavádzaní nových postupov a metód môžu prispieť aj vo formálnom vzdelávaní a obohatiť tak už existujúce nové prístupy zavedené školami a školskými zariadeniami.

Gestor: MŠ SR a priamoriadené organizácie v spolupráci s profesijnými mimovládnymi organizáciami

1.3. Vytvoriť legislatívne podmienky pre vzájomné dopĺňanie sa počiatočného (školského) a ďalšieho vzdelávania, ako aj informálneho učenia sa, ktoré by umožňovali uznávanie kompetencií mládežníckych vedúcich, mladých vedúcich, dobrovoľníkov z radov mládeže, ako aj zástupcov mládeže, ktorí prostredníctvom systematickej a zámernej práce s deťmi a mládežou získali špecifické kompetencie

Plnenie úlohy bude zamerané na vzdelávanie, pričom dôraz bude klásť na potrebu prepojenia formálneho a neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa vo vzťahu k deťom a mládeži.

Zákon o celoživotnom vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov Národná rada schválila 1. decembra 2009 a prezident SR podpísal zákon 16. 12. 2009. Zákon nadobúda účinnosť 1. februára 2010 s výnimkou čl. I § 8 ods. 3 písm. b) a § 21 ods. 6, ktoré nadobúdajú účinnosť 1. januára 2011, a čl. I § 15 až 20, § 29 ods. 2, čl. III a čl. IV, ktoré nadobúdajú účinnosť 1. januára 2012.

Gestor: MŠ SR

1.4. V rámci prepájania formálneho a neformálneho vzdelávania umožniť a uznať pedagogickým zamestnancom (v školách a školských zariadeniach) zvyšovanie ich kvalifikácie aj prostredníctvom akreditovaných programov neformálneho vzdelávania

Gestor: MŠ SR

1.5. Zapracovať do vzdelávania budúcich pedagógov občianskej náuky a náuky o spoločnosti participatívne a interaktívne metódy neformálneho vzdelávania tak, aby výučba týchto predmetov bola čo najpraktickejšia a viedla k spolupráci mladých ľudí na živote spoločnosti už počas štúdia spomínaných predmetov.

Gestor: MŠ SR v spolupráci s metodicko-pedagogickými centrami (ďalej „MPC“) a IUVENTOU

1.6. Podieľať sa na budovaní moderného systému odborného vzdelávania, ktorý flexibilne reaguje na potreby pracovného trhu

Vypracovať „Odvetvovú koncepcia odborného vzdelávania a prípravy žiakov na výkon povolania a odborných činností v odvetviach v pôsobnosti rôznych rezortov“.

Gestor: všetky zapojené ministerstvá

2. Zamestnanosť

2.1. Implementácia kvalifikačných požiadaviek zamestnávateľov na zamestnancov prostredníctvom národného projektu „Národná sústava kvalifikácií“ a „Národná sústava povolanií“.

V spolupráci s MPSVR SR budú zisťované kvalifikačné požiadavky na pracovné miesta, ktoré budú zapracovávané do vzdelávacích programov v rámci formálneho a neformálneho vzdelávania

Gestor: MŠ SR v spolupráci s Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR (ďalej „MPSVR SR“)

2.2. Pokračovať v projektoch, programoch a opatreniach na podporu mladých ľudí pri získavaní odborných zručností a praktických skúseností na zvýšenie ich zamestnateľnosti prostredníctvom aktívnych opatrení na trhu práce.

Gestor: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny (ďalej „ÚPSVR“) v spolupráci s MPSVR SR

2.3. Venovať osobitnú pozornosť mladým ľuďom v rámci poskytovania informačných a poradenských služieb a sprostredkovateľských služieb, v rámci ktorých sa mladým ľuďom poskytujú informácie o voľbe povolania, predpokladoch na výkon povolania a výbere zamestnania, vrátane informácií o možnostiach zamestnania sa na území Slovenskej republiky a v zahraničí.

Gestor: ÚPSVR s MPSVR SR

2.4. Nastaviť systém uznávania kompetencií získaných účasťou mládeže na výchovno-vzdelávacích programoch na Slovensku a v zahraničí, propagácia tejto problematiky medzi zamestnávateľmi.

Gestor: MŠ SR v spolupráci s IUVENTOU

2.5. Venovať osobitnú pozornosť plynulému prechodu mládeže zo vzdelávania do zamestnania zabezpečením účinnejšieho kontaktu a komunikácie medzi školami a zamestnávateľmi.

Gestor: MŠ SR v spolupráci s IUVENTOU

2.6. Propagácia vzdelanostného kapitálu prostredníctvom uznania výsledkov neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa aj medzi zamestnávateľmi.

Gestor: MŠ SR v spolupráci s IUVENTOU

Podpora podnikania mládeže

2.7. Vytvorenie platformy na koordináciu, informovanie a synergiu opatrení všetkých zainteresovaných subjektov pri rozvoji danej oblasti (MŠ SR, Ministerstvo hospodárstva SR (ďalej „MH SR“), podnikateľské organizácie, zamestnávatelia a VÚC)

Pracovná skupina, ktorá sa vytvára pre potreby Národnej správy o mládeži 2010 k téme podnikanie mládeže, bude postupne rozširovaná o ďalšie subjekty a bude plniť vyššie uvedenú úlohu. Účast' zástupcov VÚC je nevyhnutnou podmienkou úspechu – preto účasť mimoriadne vítaná.

Gestor: MŠ SR v spolupráci s IUVENTOU a VÚC

2.8. Pokračovať a ďalej rozvíjať a propagovať rozbehnuté programy na podporu štartu podnikania a prezentácia príkladov úspešnej podnikateľskej praxe v súlade s trendmi EÚ

Ide o projekty NADSME „Študentská firma roka“ a „Ambasádorka podnikateliek Slovenska“, projekty regionálnych poradenských a informačných centier a iných subjektov.

Gestor: MH SR v spolupráci s NADSME

2.9. Zaradiť do pripravovaných národných programov na roky 2010 – 2013 aj vzdelávanie a výchovu na podporu podnikavosti a podnikania mládeže; využívať existujúce moduly a spolupracovať s tvorcami doterajších programov (Junior Achievement, UNI2010, ŠIOV, Združenia podnikateľov Slovenska a i.)

Gestor: MŠ SR v spolupráci s IUVENTOU

2.10. Motivácia základných a stredných škôl k zaradeniu podnikateľského vzdelávania do školských vzdelávacích programov, využívanie dostupných programov a produktov národných projektov napr. Kvalitní v škole – úspešní v živote, podnikateľské vzdelávacie programy Junior Achievement a iné.

Gestor: MŠ SR v spolupráci s MPC, VÚC a obcami

2.11. Aktualizácia existujúcich vzdelávacích programov; príprava programov na podporu podnikania mládeže v rámci kurikula vysokoškolského štúdia neekonomického smeru.

Gestor: MŠ SR

2.12. Propagácia témy podnikania mládeže (propagácia subjektov a ich podporných aktivít či služieb a rôznych produktov na podporu podnikateľského vzdelávania) cez existujúce mládežnícke portály a servisy (Informačné centrá mladých, EURODESK).

Propagácia web stránok, ako sú <http://www.svetvzdelavania.sk>,
<http://www.schoolgames.sk>, www.podnikajte.sk

Gestor: MŠ SR v spolupráci s IUVENTOU

2.13. Vytvoriť motivačný mechanizmus na zapojenie podnikateľských subjektov, subjektov štátnej správy, VÚC a samotných škôl do tvorby obsahu podnikateľského vzdelávania, ktorý bude umožňovať flexibilnú a neustálu adaptáciu na požiadavky praxe, ako aj na špecifické lokálne či regionálne požiadavky.

Pri príprave okrúhlych stolov v regióne v rámci rozvoja regionálnej a miestnej politiky (marec až máj 2010) vytvoriť návrh fungovania takéhoto mechanizmu

Gestor: MŠ SR v spolupráci s IUVENTOU a VÚC

2.14. Realizovať prieskum potrieb mladých ľudí uvažujúcich o podnikaní

IUVENTA v rámci podpory výskumu mládeže v roku 2010 podporí vykonávanie tohto výskumu Združenia podnikateľov Slovenska (ďalej „ZPS“)

Gestor: MŠ SR v spolupráci so ZPS

2.15. Inštitucionálne zabezpečiť podporu mladých podnikateľov.

Pripravovaná iniciatíva Združenia podnikateľov Slovenska s podporou MŠ SR a MH SR (NADSME)

Gestor: Združenie podnikateľov Slovenska

2.16. Systematicky podporovať a motivovať mladých nezamestnaných vo väčšom zapájaní sa do zmysluplných dobrovoľníckych aktivít (príspevok na aktivačnú činnosť formou dobrovoľníckej služby) a podporovať i vznik pracovných miest poskytujúcich takéto možnosti.

Gestor: MŠ SR v spolupráci s IUVENTOU

2.17. Naďalej rozširovať komunikáciu i spoluprácu so zamestnávateľmi v otázkach uznania kompetencií získaných prostredníctvom neformálneho vzdelávania.

Gestor: MŠ SR v spolupráci s IUVENTOU

3. Rodina

3.1. Podpora vzdelávania (nastavenie vzdelávacích modulov) učiteľov, mládežníckych vedúcich a pracovníkov s mládežou v interkultúrnych vzťahoch na prekonanie bariér voči marginalizovaným rodinám

Gestor: MŠ SR v spolupráci s IUVENTOU

4. Bývanie

4.1. Vytváranie podmienok na zvýšenie dostupnosti nájomného bývania v oblasti dotačnej a úverovej politiky a podpora realizácie programu rozvoja bývania

Gestor: Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR v spolupráci s Ministerstvom financií SR (ďalej „MF SR“)

5. Účasť mládeže na spoločenskom a politickom živote

5.1. Vytvoriť a spustiť kampaň zameranú na propagáciu hodnoty účasti mladých ľudí na spravovaní demokratickej spoločnosti.

Nosnými témami kampane by mali byť idey slobody a zodpovednosti mladého človeka za rozvoj a udržateľnosť otvorenej občianskej spoločnosti. V kampani by sa malo dbať na obsahovú primeranosť (nezahliť množstvom informácií), atraktívnosť formy pre cieľové skupiny (tvorivé a vtipné vizuály, zapojenie mienkotvorných osobností), využitie súčasných technológií a médií (sociálne siete na internete, DVD nosiče a pod.)

Gestor: MŠ SR v spolupráci s Iuventou, Radou mládeže Slovenska a Intendou

5.2. Kurikulárne a metodicky pretvárať stredoškolskú výučbu predmetu Náuka o spoločnosti na otvorené diskusné semináre, ktoré by tvorivým spôsobom odrážali problematiku demokratických procesov na úrovni školy, komunity, regiónu, krajiny, obohacovali ju o praktické precvičovanie nástrojov a metód praktickej účasti mladých ľudí na riešení konkrétnych situácií.

Nosnými atribútmi transformácie je zmeniť výkladové teoretické vyučovanie na názorný a živý proces, ktorého prostredníctvom si mladí ľudia najlepšie uvedomia dôvody a zmysel participácie. Podieľanie sa na živote občianskej spoločnosti prostredníctvom prežívania konkrétnych zážitkov - účasti na riešení konkrétnych situácií - by malo prispieť k budovaniu prirodzených vedomostí, návykov a zručností, nevyhnutných pre aktívne zapojenie sa mladých ľudí do života demokratickej spoločnosti.

Gestor: MŠ SR v spolupráci s MPC a IUVENTOU

5.3. Zpracovať do učebných osnov dobrovoľnícke činnosti a pozitívne dobrovoľníctvo zohľadňovať aj vo formálnom procese vzdelávania (napríklad 1 deň v rámci polroku umožniť žiakom a študentom, aby pôsobili ako dobrovoľníci, zohľadňovať prínos dobrovoľníckych aktivít pri prijímaní na strednú/vysokú školu a podobne).

Gestor: MŠ SR

6. Informácie a komunikačné technológie

6.1. Vytváranie podmienok pre prenos informácií pre mládež v súlade s ich rozvojovými programami a Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja príslušných miestnych a oblastných samospráv.

Vytvorenie efektívnej spolupráce medzi samosprávou ako pôvodcom dôležitých informácií a mladými ľuďmi prostredníctvom prenosu informácií je kľúčovým prvkom pre rozvoj participácie mladých ľudí. Samospráva má silný potenciál v niektorých kľúčových oblastiach prenosu informácií, najmä pri využívaní ich služieb pre občanov. V rámci podmienok samospráv je možné vytvoriť spoluprácu v oblasti informácií na dvoch úrovniach:

- 1.) prostredníctvom poskytovania špecifických informácií pre mládež vhodnými spôsobmi a prostriedkami,
- 2.) využitím centier prvého kontaktu a sústredení niektorých informačných služieb (aj elektronických) pre mládež.

Gestor: MŠ SR v spolupráci s IUVENTOU

6.2. Rozvoj kvality informačného servisu – vytvorenie a implementácia štandardov kvality informačného poradenstva, využívanie inovatívnych technológií.

1.) Tvorba, získavanie a združovanie informácií (na základe charakteru a podstatnosti informácie na národnej, krajskej a miestnej úrovni).

2.) Prezentácia informácií konkrétnemu prijímateľovi aj za pomoci novátorských technológií a marketingových prístupov (elektronické médiá, sociálne siete, ...)

Gestor: MŠ SR v spolupráci s IUVENTOU a Združením informačných a poradenských centier na Slovensku (ďalej len „ZIPCeM“)

6.3. Vypracovať metodiku a akreditovaný systém vzdelávania informačných pracovníkov.

Vzdelávanie pracovníkov pracujúcich s informáciami pre mládež by malo byť vytvorené na základe Koncepcie rozvoja informačných a poradenských služieb pre mládež.

Gestor: MŠ SR v spolupráci s IUVENTOU

6.4. Vzdelávanie mladých ľudí ohľadom vyhľadávania, prijímania a overovania si informácií – vypracovať metodické materiály.

Gestor: MŠ SR v spolupráci s IUVENTOU a ZIPCeM

7. Mobilita

7.1. Propagácia, šírenie informácií a podpora nástrojov na uznávanie neformálneho vzdelávania a mobility mladých ľudí – Youthpass a Europass, sieťovanie a spolupráca subjektov venujúcich sa poskytovaniu informácií pre mladých ľudí a využívanie dostupných nástrojov.

Uskutočnenie informačnej kampane pre mladých ľudí prostredníctvom tlačených letákov, informácií v médiách a pod.

Gestor: MŠ SR v spolupráci s IUVENTOU a Národným strediskom pre Europass

8. Životné prostredie a vidiecka mládež

8.1. Vytvoriť väčší priestor a lepšie podmienky pre neformálne vzdelávanie vidieckej mládeže v mieste bývania a zabezpečiť systematickú podporu subjektom, ktoré sa venujú deťom a mládeži priamo v obciach.

Gestor: MŠ SR v spolupráci s mestami/obcami

8.2. Iniciovat' a následne aj spoluorganizovat' mnohoraké mládežnícke podujatia a komunikovat' so zástupcami mládežníckych organizácií (regionálnych, celoštátnych) v prípade ponuky na spoluprácu.

Gestor: VÚC a mestá/obce

8.3. Podporit' podmienky rozvoja systému odborného vzdelávania na stredných odborných školách s akcentom na potreby praxe.

Vypracovat' „Odvetvovú koncepciu odborného vzdelávania a prípravy žiakov na výkon povolania pre oblasť pôdohospodárstva“.

Na základe § 3 ods. 4 zákona č. 184/2009 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov bude cieľom Koncepcie prispieť ku skvalitneniu odborného vzdelávania a prípravy žiakov v stredných odborných školách na základe analýzy potrieb trhu práce v oblasti pôdohospodárstva

Gestor: Ministerstvo pôdohospodárstva SR (ďalej „MP SR“), Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora (ďalej „SPPK“)

8.4. Pripraviť koncepciu práce s mládežou na lokálnej úrovni, vyčleniť a zabezpečiť priestor pre vykonávanie aktivít mládeže vo vidieckych obciach a spolupracovať pri ich organizovaní; zabezpečiť pravidelné stretnutia so zástupcami mládeže, priebežne sledovať ich objektívne potreby a požiadavky.

Gestor: mestá/obce

8.5. Hľadať spôsoby zabezpečenia účasti reprezentantov vidieckej mládeže vo vzdelávacích projektoch a programoch zameraných na podporu aktívnej účasti mládeže a vychovávať tak postupne mladých miestnych vedúcich a vytvoriť priestor pre koordinátora aktivít s mladými a pre mladých.

Gestor: MŠ SR v spolupráci s IUVENTOU a mestami/obcami

8.6. Vytvárať a rozširovať možnosti prístupu vidieckej mládeže k informáciám a informačným službám, zapojiť vidiecku mládež do projektovania modelov e-governmentu a umožniť im spoznávanie pozitívnych skutkov.

Gestor: MŠ SR v spolupráci s IUVENTOU

8.7. Zabezpečiť pravidelnú účasť zástupcov vidieckej mládeže v mobilityných programoch a na školeniach pre animátorov mládežníckych aktivít a vytvoriť podmienky na uplatnenie skúseností z mobilityných projektov mládeže na miestnej úrovni.

Gestor: MŠ SR v spolupráci s IUVENTOU

8.8. Podporovať na úrovni základných škôl a v rámci obecných podujatí aktivity zamerané na zvýšenie ekologického vedomia a na zlepšenie ekologického správania mladých ľudí na vidieku (v medzigeneračnom prepojení).

Gestor: Ministerstvo životného prostredia SR (ďalej len MŽP SR“) v spolupráci s IUVENTOU

8.9. Podporiť možnosti na rozvoj talentovaných vidieckych detí na miestnej úrovni a umožniť účasť detí a mládeže na kultúrnom živote a podujatiach na úrovni VÚC a vytvoriť podmienky a priestor na rozvoj miestnej kultúry, udržiavanie zvykov a tradícií podporou bezprostredných aktivít mladých ľudí.

Gestor: MŠ SR, Ministerstvo kultúry SR (ďalej len „MK SR“), VÚC a mestá/obce

8.10. Zabezpečiť účasť vidieckych detí a mládeže v programoch a projektoch zameraných proti negatívnym spoločenským javom, ktoré môžu ohroziť ich začlenenie do spoločnosti.

Gestor: MŠ SR, Ministerstvo zdravotníctva SR (ďalej „MZ SR“)

9. Voľný čas detí a mládeže

9.1 Poznať aktuálne potreby detí a mládeže v oblasti vzdelávania a trávenia voľného času v jednotlivých regiónoch Slovenska.

Zisťovať aktuálne potreby detí, podnecovať spoluprácu inštitúcií pri napĺňaní aktuálnych potrieb detí v regióne, monitorovať ich napĺňania

Gestor: VÚC a mestá/obce

9.2. Zabezpečiť priestor na športovanie a podporovať športové aktivity mladých ľudí na miestnej úrovni.

Gestor: mestá/obce

9.3. Pokračovať prostredníctvom finančného programu MŠ SR ADAM v podpore voľnočasových aktivít, ako sú uvedené v jeho akčnom pláne.

Gestor: MŠ SR v spolupráci s IUVENTOU

10. Kultúra

10.1. Podporovať projekty v oblasti kultúry, ktoré zapájajú mladých ľudí s nedostatkom príležitostí.

Gestor: MK SR, MŠ SR v spolupráci s IUVENTOU

10.2. Podporovať aktivity mladých ľudí rozvíjajúce kultúrnu rôznorodosť a všestrannosť ich záujmov.

Gestor: MK SR v spolupráci s IUVENTOU

10.3. Podporovať dostupnosť kultúry pre mladých ľudí na národnej, miestnej a regionálnej úrovni.

Gestor: MK SR, VÚC a mestá/obce

11. Zdravie a zdravý životný štýl

11.1. Sledovať telesný rast a vývin slovenských detí a mládeže a vývojové trendy detskej a dorastovej populácie.

Uskutočnenie antropometrického prieskumu zameraného okrem iného na vplyv socio-ekonomických ukazovateľov na vývin mladých ľudí.

Gestor: MZ SR

11.2. Zmapovať oblasť drogovej scény u žiakov základných a stredných škôl a ich učiteľov.

Celoeurópsky prieskum zameraný na užívanie drog a alkoholu rôznymi vekovými skupinami mládeže

Gestor: MZ SR, MŠ SR

11.3. Presadzovať riadený proces ozdravenia výživy detí a mládeže v školách a školských zariadeniach a prispievať k zlepšeniu zdravotného stavu populácie.

Pokračovanie v uskutočňovaní projektu „Zdravé deti v zdravých rodinách“, ktorého cieľom je získať poznatky o životnom štýle a zdraví mládeže a aktualizovať intervenčné opatrenia na individuálnej aj populačnej úrovni.

Gestor: MZ SR, MŠ SR

11.4. Podporiť program „Školské ovocie“.

Zvýšiť u detí predškolského a školského veku spotrebu ovocia a zeleniny, podporiť ich zdravú výživu a zvýšiť informovanosť o výživovej hodnote jednotlivých druhov ovocia a zeleniny

Gestor: MP SR, MŠ SR, MZ SR

11.5. Podporiť program „Školské mlieko“.

Zvýšiť spotrebu mlieka a mliečnych výrobkov u detí v materských školách, u žiakov na základných a stredných školách a zvýšiť informovanosť o výživovej hodnote mlieka a mliečnych výrobkov

Gestor: MP SR, MŠ SR, MZ SR, VÚC a mestá/obce

11.6. Využiť edukačné CD, určené pre širokú laickú verejnosť a študentov stredných škôl starších ako 15 rokov, ako prevenciu pred duševnými poruchami.

Uskutočňovať interaktívne diskusné fóra na stredných školách na tému duševného zdravia

Gestor: MZ SR v spolupráci s VÚC a IUVENTOU

11.7. Vydať odborné usmernenie MZ SR o postupe poskytovateľov zdravotnej starostlivosti pri oznamovaní prípadov podozrenia zo sexuálneho zneužívania osôb do 18 rokov.

Gestor: MZ SR

11.8. Podporovať aktivity zamerané na informovanie o stratégiách bezpečnejšieho sexu.

Úloha nadväzuje na Národný program prevencie HIV/AIDS v SR na roky 2009 – 2012, bod 5.1.1. Výchova k manželstvu a rodičovstvu je zaradená od prvého ročníka ZŠ. Je dôležité posilniť aktivity aj mimo školského prostredia. Väčšinou sa mladí ľudia stávajú sexuálne aktívnymi pred dovŕšením 19 rokov. Mladí ľudia experimentujú aj v oblasti sexuálneho správania. Posilniť vzdelávacie a informačné aktivity zamerané na zvýšenie sexuálneho povedomia je v tomto veku obzvlášť vhodné. Sexuálne aktivity mladých ľudí sú často sprevádzané s rizikom prenosu pohlavne prenosných ochorení (vrátane HIV) a tehotenstva. Aktivity by mali mať kontinuálny charakter a mali by byť vykonávané názornou formou.

Gestor: MŠ SR v spolupráci s mimovládnyimi organizáciami (ďalej „MVO“)

11.9. Podieľať sa na zvyšovaní bezpečnosti cestnej premávky s ohľadom na vodičov a na ochranu zraniteľných účastníkov cestnej premávky.

Podporovať organizovanie preventívnych programov a aktivít na ochranu detí ako peších účastníkov cestnej premávky i bicyklistov. Podieľať sa na uskutočňovaní kampaní znižujúcich rizikové správanie mladých vodičov

Gestor: Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií SR (ďalej „MDPT“) v spolupráci s MV SR

12. Deti a mládež, čeliaci zložitým životným situáciám a pochádzajúci zo znevýhodneného prostredia

12.1. Napíňať Program podpory zdravia znevýhodnených komunít na Slovensku na roky 2007 – 2015.

Sústrediť opatrenia ovplyvňujúce životný štýl a zdravie na deti a mládež z vylúčených komunít.

Program podpory zdravia znevýhodnených komunít na Slovensku je zameraný na obyvateľov segregovaných a separovaných rómskych osídlení a lokalít. Program sa bude vykonávať prostredníctvom 30 komunitných pracovníkov zdravotnej výchovy, ktorí pracujú v teréne v rómskych osídleniach a lokalitách v rámci 12 regionálnych úradov verejného zdravotníctva. Podľa Národnej správy o stratégiách sociálnej ochrany a sociálnej inklúzie na roky 2008 – 2010 sú podľa veku práve deti a mladí ľudia do 17 rokov najviac (17 %) ohrození rizikom chudoby. Na Slovensku máme skupiny detí a mladých ľudí, ktorí trpia viacnásobným vylúčením (napr.: marginalizované rómske komunity, marginalizované mestské komunity). Žijú v prostredí, v ktorom sú nakumulované zdravotné, sociálne a iné problémy (napr.: prístup k vzdelávaniu, prístup k prevencii, prístup k zdravotnej starostlivosti, násilie na nich páchané, diskriminácia). V dôsledku zložitej životnej situácie sa deti a mladí ľudia z vylúčených lokalít často správajú rizikovejšie (napr.: užívanie drog, skorší začiatok sexuálnych aktivít, záškoláctvo), v dôsledku čoho sú vystavení častým zlyháním (napr.: školská neúspešnosť, nezamestnanosť, stav choroby, chudoba). Tento stav spôsobuje, že sú zraniteľnejší ako ich rovesníci. Ako definuje Program podpory zdravia znevýhodnených komunít na Slovensku v rokoch 2006 – 2013, celkovo chýbajú komplexné, reprezentatívne a postačujúce informácie o zdravotnom stave znevýhodnených komunít na Slovensku.

Gestor: MZ SR

13. Sociálno-patologické javy detí a mládeže a ich prevencia

13.1. Vytvoriť podmienky na odborné vzdelávanie v oblasti prevencie kriminality mládeže pre špecializovaných pracovníkov na základných a stredných školách – koordinátorov prevencie, výchovných poradcov a školských psychológov. Zabezpečenie dostatočnej motivácie v podobe získavania kreditov a kvalifikačných skúšok spojené s vyšším finančným ohodnotením týchto pracovníkov na školách.

Gestor: MŠ SR v spolupráci s MPC

13.2. Zabezpečiť dôslednú kontrolu plnenia úloh škôl v oblasti prevencie, prostredníctvom školskej inšpekcie a výsledky kontrol zaradiť medzi ukazovatele kvality výchovno-vzdelávacieho procesu na školách.

Gestor: MŠ SR v spolupráci so Štátnou školskou inšpekciou

13.3. Vytvoriť podmienky na výchovu a odborné vzdelávanie pracovníkov s deťmi a mládežou a mládežníckych vedúcich mimo procesu formálneho vzdelávania. Podnecovať partnerstvo škôl, štátnych inštitúcií a MVO s cieľom prípravy projektov a peer programov so zameraním na prevenciu kriminality mládeže.

Gestor: MŠ SR, Ministerstvo vnútra SR (ďalej „MV SR“), Ministerstvo spravodlivosti SR (ďalej „MS SR“), MZ SR v spolupráci s IUVENTOU a MVO

13.4. Podporovať aktivity na zvyšovanie povedomia o problematike kriminality mládeže a aktivity zamerané na informovanie v oblasti prevencie kriminality mládeže.

Gestor : MŠ SR, MV SR, MK SR, MPSVR SR, MS SR

13.5. Presadzovať aktívnejšie využívanie európskych fondov na získavanie prostriedkov pre financovanie národných projektov zameraných na prevenciu kriminality mládeže a tvorbu vzdelávacích programov v oblasti formálneho aj neformálneho vzdelávania.

Gestor: MŠ SR, MV SR

13.6. Klásť dôraz na kontrolu uplatňovania právnych predpisov o ochrane pred zneužívaním alkoholických nápojov (zákaz predaja a obmedzovanie možností požívania alkoholických nápojov maloletým a mladistvým).

Gestor: MV SR, MF SR, v spolupráci s mestami/obcami a MVO